

Lygių
galimybių
kontrolieriaus
tarnyba

E I F 2010 4 15 I P 4

Projektas vykdomas įgyvendinant Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai 2010 m. metinę programą.

KONSULTAVIMO IR INFORMAVIMO CENTRAS PLUS

LIETUVIŲ KALBOS SPECIALISTO KONSULTACIJŲ PROGRAMA

darbui su Trečiųjų Šalių Piliečiais

Programą parengė:

Lietuvių kalbos specialistė Irena Kepalienė

Programą patvirtino:

Centro vadovė Aistė Bartkevičienė

2011-03-17

2011, Vilnius

MODULIO APRAŠAS

Modulio tikslai ir uždaviniai

Atsižvelgiant į Lietuvos politinį, socialinį ir kultūrinį kontekstą būtina ugdyti, plėsti kitataučių, imigrantų komunikacinę kompetenciją, skatinant kalbinę raišką, plečiant rašytinio ir sakinio teksto suvokimą bei jo kūrimą, remiantis esminiais rašybos, skyrybos bei sakinių sudarymo pagrindais.

Lietuvių kalbos modulio tikslas – ugdyti kalbinę (sąsąytinę, rašytinę) kompetenciją, remiantis konkrečia mokymosi medžiaga ir sistema, kūrybingai ir savarankiškai tobulinti asmeninės raiškos galimybes.

Kurso uždaviniai:

- * Adaptuoti lietuvių kalbos mokymo kursą valstybinės kalbos vartojimo reikmėms;
- * Skatinti kalbinės kompetencijos ugdymą(-si), įdiegiant aktyvius, savarankiškumą ir bendradarbiavimą skatinančius metodus ir kitus savarankiško mokymosi veiksmus;
- * Sudaryti sąlygas siekti komunikacinės kompetencijos, vystant socialinės, kultūrinės aktyvios veiklos galimybes;
- * Numatyti valstybinės kalbos vartojimo tobulinimo gaires, skatinant motyvaciją ir kalbinės raiškos galimybes.

Modulio adaptavimo šaltiniai

Lietuvių kalbos mokymo modulis parengtas adaptavus Valstybinės kalbos mokymo programą (M. Ramonienė, 1997) bei pasitelkus lietuvių kalbos kaip svetimšios mokymo turinio aprašą – „Pusiaukelė“ (M. Ramonienė, J. Pribušauskaitė, L. Vilkienė, 2006), prengtą pagal Europos Tarybos kalbų mokėjimo aprašų reikalavimus. „Pusiaukelės“ (A2) lygis yra pradedančiojo vartotojo lygis. Remiamasi Europos Tarybos kalbų mokymo lygių lentelės nuorodomis.

Ugdymo(si) nuostatos:

- Tolerancija
- Dialogiškumas
- Įžvalgumas
- Savarankiškumas
- Kūrybinis mąstymas
- Demokratiškumas
- Pagarba asmeniui ir jo veiklos kryptčiai

Ugdymo gairės

Kalbinės komunikacinės kompetencijos ugdymas:

- Fonetikos, leksikos, morfologijos bei sintaksės pradinės žinios, įgūdžiai, gebėjimai;
- Kalbos vartojimas pagal bendravimo situacijos pobūdį, tai yra klausant, kalbant, rašant, skaitant (asmeninės, viešosios veiklos srityje);
- Nesudėtingo rišlaus, sklandaus teksto kūrimas žodžiu ir raštu, atsižvelgiant į komunikacinius poreikius bei stilistinius reikalavimus.

Mokymo(si) kompetencijos ugdymas:

- Tikslingos veiklos planavimas, kritiškas rezultatų apmąstymas, laipsniškas žinių ir gebėjimų tobulinimas, saviugda, mokymo(si) situacijos ir aplinkos sąveikos analizė ir išvados.

Bendrosios kompetencijos ir strateginės nuostatos:

- Remtis asmeninėmis ir dalykinėmis nuostatomis, motyvacija, vertybėmis bei įsitikinimais;
- Atsižvelgti į kasdieninio gyvenimo ypatumus, sąlygas, tarpusavio santykius ir mandagumo normas;
- Planuoti, atlikti, vertinti ir koreguoti asmeninę, pedagoginę kalbinę veiklą ir galimybes.

MODULIO TEMOS, STRUKTŪRA IR ESMINIAI GEBĖJIMAI

Modulio temos, struktūra	Pasiekimai
<p><i>Minimali programa. (88 val.)</i></p> <p>1. Asmens tapatybė: vardas, pavardė, adresas, telefonas, gimimo vieta ir data, amžius, lytis, šeimyninė padėtis, tautybė, kilimo vieta, veikla, šeima, religija, mėgstami, nemėgstami dalykai, charakteris, būdo savybės, išorinė charakteristika. Lietuvių kalbos garsynas. Leksika. (16 val.)</p>	<p>Nurodo, užrašo asmens tapatybės duomenis, pomėgius, charakterio bruožus, geba komunikuoti, pildyti anketas, dalyvauja pokalbiuose, charakterizuoja asmenį. Žino lietuvių kalbos garsus, tobulina tarties, sakininės bei rašytinės kalbos gebėjimus.</p>
<p>2. Pastatai ir namai: gyvenamoji vieta, pastatai, namai, namų apyvokos daiktai, baldai, patogumai, paslaugos, dizainas. Lietuvių kalbos garsynas. Leksika. (24 val.)</p>	<p>Įvardija, užrašo gyvenamąją vietą, adresą ir kitus duomenis. Dalyvauja pokalbiuose apie gyvenamuosius mikrorajonus, sąlygas, buitį, priemones ir paslaugas. Plečia komunikacinius bei rašytinius gebėjimus, turtina žodyną, fonetines galimybes.</p>
<p>3. Gamta, regionas: kraštovaizdis, miestas, regionas, darbai, ūkis, pramonė, gyvūnai, augalai, oras, metų laikai, ekologija. (24 val.)</p>	<p>Žino, nurodo pagrindinius vietovardžius, regionus, klimatinės sąlygas, augmeniją, gyvūniją, metų laikus, oro kaitą, ekonomines aplinkybes, ekologinį būvį. Plečia žodyną, tobulina tartį, rašytinės ir sakininės kalbos gebėjimus. Kuria trumpus dialogus.</p>
<p>4. Kasdienis gyvenimas: dienotvarkė, veikla, buitis, valgiai, darbai, vieta, aplinka, pajamos,</p>	<p>Žino, įvardija kasdieninio gyvenimo ritmą ir kaitą, sąlygas, pajamas, papildomą veiklą.</p>

išlaidos, pomėgiai. (24 val.)	Tobulina tartį, gausina žodyną, ugdo komunikacinius, rašytinius gebėjimus. Suvokia trumpo teksto esmę.
<i>Aktyvioji programa (104 val.)</i> 5.Laisvalaikis: atostogos, poilsis, pomėgiai, technologijos, pramogos, kultūrinė, literatūrinė, meninė veikla, rankdarbiai, sportas, šventės, papročiai ir tradicijos. (20 val.)	Žino, nurodo laisvalaikio užsiėmimus, pomėgius ir šventes, dalyvauja pokalbiuose, tobulina sakininės ir rašytinės kalbos gebėjimus, tartį, bando pasakoti. Suvokia trumpo teksto esmę, plečia žodyną,
6.Kelionės: ekskursijos, turizmas, transportas, eismas, nakvynės, objektai, sąlygos, bagažas, dokumentai, tarnybos, režimas, bendravimas. (28 val.)	Žino, nurodo kelionės pobūdį, terminus, nakvynes ir kitus būtinus formalumus keliaujant, siekiant tam tikrų tikslų ir interesų. Pasakoja, sudaro planą, nurodo tikslą, objektus ir galimybes. Tobulina komunikacinę kompetenciją, rašybos gebėjimus, tartį, suvokia žodžių jungimo galimybes. Rašo prašymą.
7.Santykiai su žmonėmis: bendravimo galimybės, kvietimas, susirašinėjimas, visuomeninis, politinis gyvenimas, valdžia ir teisėsauga, nusikalstamumas ir pareigūnai, taika ir karas, socialiniai klausimai ir sprendimai. (28val.)	Žino, suvokia visuomeninę, politinę padėtį, valdžios ir teisėsaugos institucijas, socialines reikmes. Ugdo komunikacinius, rašybos, tarties, žodžių jungimo gebėjimus. Kuria tekstą (laišką).
8.Sveikata ir higiena: kūno dalys, padėtis, veiksmas, būsenos, higiena ir priemonės, atsitikimai, nelaimės, ligos, medicininės priemonės, aptarnavimas, draudimas. (28 val.)	Žino, nurodo kūno sandarą, veiksmus, jausmus, jų kaitą, higienines priemones, aplinkybes ir sveikatos priežiūros ypatybes, pagalbos būdus bei priemones. Ugdo žodyną, tartį, komunikacinius ir rašybos gebėjimus. Suvokia trumpo teksto esmę.
<i>Maksimali programa (136 val.)</i> 9.Švietimas ir mokslas: mokslo įstaigos, veiklos pobūdis, dalykai, dokumentai, kalbinė raiška, vertinimai. (24 val.)	Žino, nurodo švietimo sistemos ypatumus, mokymosi, išsilavinimo baigimo galimybes, būdus, kalbos supratimo ir raiškos aspektus. Ugdo kalbinę, rašytinę kompetenciją, tartį, teksto kūrimo galimybes(rašo skelbimą).
10.Prekyba: parduotuvės, turgus, prekės, pirkiniai, apranga, namų apyvokos daiktai, raštinės reikmenys, pakuotės, svorio, kiekio vienetai, kainos. (28 val.)	Žino, įvardija parduotuvės specifika, prekių pavadinimus, kainas, vienetus ir pakuotes. Plečia žodyną, ugdo tartį, komunikacinius gebėjimus ir rašytinę kalbą (skelbimas).
11.Maistas ir gėrimai: produktai, patiekalai, valgiaraščiai, indai, gėrimų rūšys, maitinimo įstaigos, darbuotojai. (28 val.)	Nurodo, įvardija maisto produktus, patiekalus, indus, gėrimus, įstaigas ir darbuotojus. Plečia žodyną, ugdo tartį, teksto suvokimo (patiekalų receptai), sakininės ir rašytinės kalbos gebėjimus.
12.Paslaugos: paštas, telefonas, bankas, policija, ambasada, ligoninė, poliklinika, buitinis aptarnavimas, autoservisas, degalinė. (28 val.)	Nurodo, įvardija įstaigas, paslaugas ir kitus terminus. Plečia žodyną, ugdo tarties, teksto suvokimo, komunikacijos, rašybos, žodžių jungimo gebėjimus.
13.Ateitis ir asmeniniai planai: pasaulio problemos, individo problemos, neigiamos emocijos, jų raiška, pozityvus mąstymas, gėrio, gerovės samprata, žmogaus galios. (28 val.) Papildomos užduotys (teksto suvokimo, rašybos, kalbos vartojimo). (1 val.) Iš viso 329 val.	Suvokia realią situaciją, pasikeičia nuomonėmis, planuoja ateities darbus bei gyvenimo būdą. Savarankiškai reiškia mintis, ugdo komunikacinę kompetenciją ir kalbinės raiškos bei teksto kūrimo ateities vizija) galimybes.

Mokantis lietuvių kalbos, bus remiamasi savivaldaus mokymosi koncepcija.

Savivaldus mokymasis – procesas, kuriame pagrindiniu dėmesio objektu tampa besimokantysis, pasižymintis atitinkamomis asmeninėmis savybėmis ir yra įvaldęs socialinę bei vadybinę kompetencijas, jis tikslingai projektuoja mokymosi procesą, vadovauja asmeniniam mokymosi procesui, padedant kitiems arba be kitų pagalbos, analizuoja asmenines vertybes, nuostatas, valdo ir reflektuoja asmenines emocijas, kas sudaro prielaidas spręsti iškilusias problemas priimant sprendimus mokymosi erdvėje ir tokiu būdu savivaldus besimokantysis vysto žmogiškąjį ir socialinį kapitalą. Tačiau kai, savivaldaus mokymosi dėmesio objektu tampa pažeidžiamiausios socialinės grupės: neįgalieji, onkologiniai ligoniai bei jų šeimos, pagyvenę asmenys, pabėgėliai ir imigrantai, kurių tikslas – įveikti sunkumus, susidariusias beviltiškas situacijas, pakeisti gyvenimą, tinkamiausias būdas realizuoti savivaldų mokymąsi galėtų būti neformali ir/arba informali mokymosi sistema (Bartkevičienė, Žydžiūnaitė, 2010).

Planuojami pasiekti rezultatai

Lietuvių kalbos specialisto konsultacijos	40 TŠP suteiktos lietuvių kalbos specialisto konsultacijos
---	--